

Vragen Brede Welzijnsnota – PvdA

Dank voor het document, maar de fractie is van mening dat de Raad op deze notitie met algemene doelen/resultaten moeilijk kan sturen en controleren. Er ontbreekt bovendien een financieel kader, dat noodzakelijk is voor een beoordeling van de 4 pijlers met eigen accenten. Het is voor onze fractie op dit moment onduidelijk waarop we op basis van het huidige document goedkeuring aan geven. De uitvoeringsagenda wordt immers enkel ter kennisgeving naar de Raad gestuurd.

Onze vragen voor dit moment:

1. In het document ligt de focus erg op de symptomatische aanpak (gevolgen van eenzaamheid) ipv een structurele aanpak. Voorbeeld: onvoldoende beheersing van taal kan leiden tot eenzaamheid (gevolg). Waarom is geen link gelegd naar oorzaken van eenzaamheid en dus ook naar andere beleidsonderdelen zoals de aanpak van laaggeletterdheid?

Hoewel we ons er in Rijswijk bewust van zijn dat eenzaamheid nooit helemaal opgelost kan worden, willen wij ook niet accepteren dat inwoners van Rijswijk zich eenzaam voelen. Rijswijk wil dit aanpakken en is van mening dat het anders moet en kan. Op bladzijde 11 is aangegeven dat als we het in deze nota hebben over eenzaamheid, bedoelen we emotionele en sociale eenzaamheid. Onder de sociale/ emotionele eenzaamheid kunnen verschillende oorzaken liggen. Om de ene oorzaak wel mee te noemen en de andere niet vinden is niet rechtvaardig. Hierom is er gekozen voor deze twee vormen waar alle oorzaken ondergebracht kunnen worden en aangepakt.

2. Voorgaande vraag vraagt eigenlijk om een integrale aanpak. Die missen we in het stuk. Pas op laatste pagina wordt de link gelegd met cultuur, onderwijs, sport/bewegen. Andere sectoren van sociaal domein zoals eenzaamheid en armoede en de relatie eenzaamheid/mantelzorg met werk worden niet genoemd. Waarom is geen integrale aanpak gekozen voor de gehele nota?

We hebben gekozen om een aantal thema's waarop Rijswijk beter kan presteren te belichten en aan te pakken. In deze nota is daarbij onze ambitie weergegeven: Rijswijk wil een inclusieve samenleving wil zijn waarin plek is voor iedereen en iedereen mee kan doen. Waarbij elke inwoner een sociaal netwerk heeft, niemand zich eenzaam voelt en er voldoende vrijwilligers en mantelzorgers zijn die een bijdrage leveren aan deze samenleving.

Zover is het helaas nog niet. Ook in Rijswijk hebben inwoners te maken met problemen en beperkingen die een belangrijke rol spelen in hun leven en ervoor zorgen dat zij niet (volledig) mee kunnen of durven doen. Het college gaat zich inspannen om deze participatieblokkades zoveel mogelijk weg te nemen.

Bij het uitwerken van de aanpak wordt nadrukkelijk bekeken hoe beleidsvelden als cultuur, onderwijs, sport maar ook armoedebeleid kunnen bijdrage in de verbetering van het welzijn van onze inwoners. Daarbij wordt ook nadrukkelijk de verbinding gezocht met inzet van verschillende partners. De integraliteit in onze aanpak komt daar mogelijk meer naar voren.

3. Een financieel kader ontbreekt. Dit is essentieel voor de te leggen accenten en voor de raad om te sturen en te controleren of doelen zijn behaald. PvdA kan pas op basis van een financieel kader de nota beoordelen. Wanneer kunnen we het financieel kader tegemoet zien?

De brede welzijnsnota legt de inhoudelijke kaders vast voor het welzijnsbeleid. Het financieel kader en een toelichting hierop wordt opgenomen in de uitvoeringsagenda.

4. Er is weinig aandacht voor welzijn voor jongeren, los van thema eenzaamheid en in de rol van jonge mantelzorger. De nadruk ligt erg op ouderen in relatie tot zorg. Waarom krijgen jongeren niet meer aandacht in de nota?

Bij paragraaf 2.4 is omschreven dat Rijswijk in principe geen doelgroepenbeleid kent. Het welzijnswerk is voor alle inwoners die (tijdelijk) ondersteuning nodig hebben en voor inwoners die een bijdrage willen leveren aan het vergroten van welzijn. Iedereen die ondersteuning nodig heeft moet in Rijswijk terecht kunnen. Het uitgangspunt is dat naast de doelgroepen, ook de samenstelling en de behoefte van de inwoners van de wijk (wijkgerichte aanpak) van belang zijn. Hiertoe behoren ook de jongeren.

5. Te behalen resultaten worden heel kwantitatief geformuleerd (waarop zijn ze gebaseerd?) waarom ook niet kwalitatief, en toch meetbaar?

Er is gekozen voor deze manier van formuleren omdat we op kwantiteit kunnen meten en indien gewenst bijsturen. Hiervoor gebruiken we onder andere de GGD monitor – deze monitor verschijnt om de 4 jaar en schetst een duidelijk beeld hoe we er op bepaalde terreinen voor staan. We hebben cijfers uit de voorgaande jaren waarop we kunnen voortbouwen.

Kwalitatieve verdieping en kleuring aan de cijfers komt onder andere uit de gesprekken die we periodiek houden met uitvoerende partijen en andere partners uit het veld.

6. Waarom worden met ontmoetingsplekken in de wijk niet specifiek de buurtkamers genoemd? En wat is uw ambitie hierbij? (dit mag voor ons best kwantitatief). Buurthuis kamers zijn er voor ons juist voor jong en oud. Dit zien we niet expliciet terug in de nota. Waarom niet?

Wij onderschrijven dat het gewenst is dat er ontmoetingsplekken in de wijk komen. Er is niet gekozen voor de term buurtkamers omdat er per doelgroep behoefte kan zijn aan een andere soort ontmoetingsplek. Jongeren willen graag een buurthuis waarin zij samen kunnen zijn. De ouderen willen een buurthuis kamer waarin mensen elkaar kunnen ontmoeten en gezellig koffie kunnen drinken. De bewonersorganisaties willen activiteiten in de wijk kunnen organiseren. Om deze reden hebben wij gekozen voor de term ontmoetingsplek. Bij het opstellen van de uitvoeringsagenda gaan we na waar er specifiek behoefte aan is in een wijk/ buurt.

7. Omdenken is een prima instrument om beleid op innovatieve wijze te formuleren maar wat is de rol van de gemeente dan, behalve een terugtrekkende overheid? De gemeente kan volgens de PvdA veel meer optreden als aanjager van nieuwe allianties en innovaties dan alleen een rol vervullen als facilitator of schepper van randvoorwaarden. Bent u dit met ons eens? Hoe pakt de gemeente meer de regie? Er zijn meer tools voor Omdenken in te zetten, ook in de uitwerking, bent u dat van plan?

Het omdenken wordt niet ingezet om als overheid terug te trekken. Het omdenken willen wij inzetten om partners er bewust van te maken dat zij alle doelgroepen moeten bedienen bij het organiseren en aanbieden van diensten/ activiteiten. Door ook maatwerk te leveren. Wij willen zeker in de uitwerking nagaan welke tools nog meer in te zetten zijn.

8. We missen naast uw opsomming van zeer algemene VN-doelen van een inclusieve samenleving de uitwerking voor Rijswijk wat betreft bestrijding discriminatie en uitsluiting. We missen het thema integratie/diversiteit in deze nota. Hoe pakt u dit thema op?

Thema's als discriminatie en uitsluiting pakken we op onder de noemer van de inclusieve samenleving. Inclusie geeft aan dat we als gemeente een cultuur willen scheppen waarin iedereen zich thuis en gewaardeerd voelt.

9. Wie worden precies onder de maatschappelijke samenwerkingspartners verstaan?

Dit zijn alle partijen in het Brede Welzijnsveld waar de gemeente Rijswijk een relatie mee heeft. Dit kan zijn een inkoop/ subsidierelatie of een samenwerkingsrelatie.

10. U signaleert een aantal ontwikkelingen in vrijwilligerswerk en kenmerken van vrijwilligers, die veel zeggen over de kwantiteit en kwaliteit van vrijwillige inzet. Wat is uw visie om op basis van deze analyse meer te sturen in de werving, scholing en facilitering van vrijwilligers?

De inzet van vrijwilligers is cruciaal voor in het welzijnswerk en voor het functioneren van verenigingen. Het veld verandert inderdaad wel van karakter; de vrijwillige inzet moet bijvoorbeeld beter aansluiten bij de behoeften van de vrijwilliger en is wat minder structureel van karakter. Tegelijkertijd is er een groot potentieel: 15% van de inwoners geeft aan belangstelling te hebben voor vrijwilligerswerk. De ambitie is vooral om deze groep daadwerkelijk de stap te laten maken. Meer dan voorheen zal er moeite gestoken moeten worden in het bij elkaar brengen van vraag en aanbod – in organisatie en communicatie. Maar ook dit kan weer opgepakt worden door vrijwilligers.

11. Hoe gaan besparingen op subsidies voor het komende jaar (en wellicht in de jaren erna) de uitvoering van de welzijnsnota met uitvoeringsagenda beperken?

In de uitvoeringsagenda geven we aan hoe we de doelstellingen gaan bereiken. Niet alle maatregelen kosten extra geld, maar een deel van de maatregelen ook wel; om een impuls te kunnen geven om nieuwe projecten op te starten of ombuigingen in te zetten. Mogelijke besparingen zullen uiteraard invloed hebben op maatregelen die wel geld kosten.

Vragen Brede Welzijnsnota – GroenLinks

De Brede Welzijnsnota roept buitengewoon veel vragen bij GroenLinks op (zie hieronder). De fractie vraagt zich dan ook af of dit stuk al voor besluitvorming gereed is. Zowel inhoudelijk als financieel is het onvoldoende uitgewerkt. Zou de raad de nota vaststellen in deze vorm, dan is onvoldoende duidelijk welke kaders de raad meegeeft aan de wethouder.

1. *De nota is bedoeld als kader voor de uitvoeringsagenda, waarom worden er in het stuk dan zo weinig heldere en richtinggevend kaders genoemd? Moeten we de uitgangspunten op pagina 4 lezen als de kaders? En waarom wijken deze af van de uitgangspunten die op pagina 8 staan? Wat is het verschil hiertussen?*

Op pagina 4 staan de uitgangspunten en algemene doelen genoemd van welzijnsbeleid (waarom doen we dit). De uitgangspunten op pagina 8 zijn een nadere uitwerking hiervan op strategisch niveau en geven onder andere onze visie weer op de verantwoordelijkheid van de gemeente hierbij.

2. *Regelmatig komt in het stuk naar voren dat de gemeente de regierol neemt. Hoe ziet die regierol eruit? Hoe wil de gemeente de maatschappelijke partners faciliteren in het uitvoeren van de kaders? Op den duur draagt de gemeente de regierol over aan de maatschappelijke partners. Wat is na overdragen van de regierol de rol van de gemeente concreet?*

Het nemen van een regierol start met het formuleren van ambities. In de Brede Welzijnsnota zijn hiervoor de kaders aangegeven. Regie betekent ook dat we partners zoeken die invulling geven aan het bereiken van deze ambities, meekijken of dit goed en verantwoord gebeurt en zo ja, de verantwoordelijkheid voor de uitvoering overdragen. Dus loslaten waar mogelijk en bijsturen waar nodig – we verwachten dat dit nodig zal blijven. Op deze wijze willen we de opdrachtgever – opdrachtnemer- relatie verder professionaliseren.

3. *Ook wordt regelmatig genoemd dat de samenwerking met en tussen verschillende maatschappelijke partners belangrijk is. Hoe worden alle relevante maatschappelijke partners erbij betrokken (dus ook de culturele organisaties en sportverenigingen, want die spelen ook een rol in het verhaal)? Hoe gaat de wethouder deze samenwerking concreet stimuleren? In hoeverre vindt deze samenwerking nu al niet plaats? Over welke maatschappelijke partners gaat het, graag een overzicht.*

Dit zijn alle partijen in het Brede Welzijnsveld waar de gemeente Rijswijk een relatie mee heeft. Dit kan zijn een inkoop/ subsidierelatie of een samenwerkingsrelatie.

4. *In de inleiding wordt aangegeven dat de nota tot stand is gekomen met de inbreng van tientallen medewerkers van diverse organisaties, inwoners en professionals. Graag een overzicht van betrokken medewerkers en organisaties. Op welke manier zijn inwoners betrokken, buiten de brede welzijnsbijeenkomst?*

Er wordt hier met name bedoeld op de brede welzijnsbijeenkomst. In deze bijeenkomst is met inwoners, professionals en medewerkers van organisaties nagedacht over de kaders van het nieuwe welzijnsbeleid.

5. *In de nota wordt bij 'inclusief beleid' een aantal keer Movisie aangehaald. Movisie geeft aan dat een belangrijke randvoorwaarde voor het slagen van inclusief beleid is dat verschillende*

groepen burgers (zoals jongeren, ouders, migranten en mensen met een beperking) bij de ontwikkeling, uitvoering en toetsing van beleid worden betrokken. Op welke manier zijn deze groepen betrokken bij het opstellen van deze brede welzijnsnota? En hoe worden zij betrokken bij de uitvoeringsagenda?

Bij de het opstellen van de uitvoeringsagenda is het plan om zoveel mogelijke partijen en belangenbehartigers te betrekken bij de uitvoeringsagenda. In gezamenlijke met inwoners die dit onderwerp treft willen wij nagaan wat hun wensen zijn en past binnen de beleidskader en de wettelijke kaders. De vrije ruimte willen wij in gezamenlijkheid invullen.

6. *Ook wordt in de nota de nadruk gelegd op dat er geen doelgroepenbeleid is. Dat is in principe goed, want een inclusieve samenleving is een samenleving waarin reguliere oplossingen juist de voorkeur krijgen boven oplossingen voor specifieke doelgroepen. Voorwaarde is echter wel dat die reguliere oplossingen toegankelijk zijn voor alle burgers. Is dit het geval in Rijswijk? En zo ja op basis waarvan wordt dat bepaald?*

Reguliere oplossingen zullen niet altijd toegankelijk zijn voor alle burgers. Doelgroepenbeleid is daarbij echter geen noodzakelijke oplossingsvorm. We willen het juist omdraaien: als er vanuit inwoners problemen blijken met toegang tot een reguliere oplossing, is de vraag of we de reguliere oplossing hierop kunnen aanpassen; het is niet de vraag of we een specifieke oplossing kunnen ontwerpen voor een bepaalde doelgroep.

7. *Het is ons nog niet helemaal duidelijk wat de bedoeling is met het onderdeel 'omdenken' en wat ons betreft is dit geen kader of oplossing, slechts een manier van denken. Graag meer uitleg hoe dit geconcretiseerd gaat worden en hoe dit bijdraagt aan het realiseren van doelen.*

De omdenkers zijn wat ons betreft wel degelijk richtinggevende uitgangspunten voor het denken over inclusiviteit. Uitsluiting is in de regel slechts een manier van denken. Het omdenken willen wij inzetten om partners er bewust van te maken dat zij iedereen moeten bedienen bij het organiseren en aanbieden van diensten/ activiteiten.

8. *In de doelstellingen van de drie pijlers worden heel concreet te behalen percentages genoemd, waarop zijn deze nieuwe percentages gebaseerd? Hoe wordt voortgang hierop gemonitord en hoe krijgen we als raad deze informatie?*

De doelstellingen zijn gebaseerd op de eerder gepresenteerde cijfers. Daarbij is gekeken naar de regio en gezocht naar waarden die zowel ambitieus als realistisch zijn. Voor het meten van de voortgang gebruiken we de GGD-monitor - deze monitor verschijnt om de 4 jaar (over 2 jaar weer) en schetst een duidelijk beeld hoe we er op bepaalde terreinen voor staan. De monitor wordt besproken in de raads werkgroep sociaal domein.

9. *De drie pijlers eenzaamheid, mantelzorg en vrijwilligers worden weinig met elkaar verbonden, terwijl hier juist een mooie kans ligt: door bijvoorbeeld in te zetten op vrijwilligerswerk, stimuleer je 'meetellen' en 'ertoe doen'. Waarom vinden we deze verbinding nauwelijks terug in de brede welzijnsnota?*

De pijlers eenzaamheid, mantelzorg en vrijwilligers zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, maar vergen onafhankelijk van elkaar eigen aandacht en aanpak.

10. *Er wordt veel verwacht van campagnes/communicatie, terwijl je op maat moet kijken per doelgroep welke communicatiemiddelen om deze ook echt te bereiken. Hoe worden moeilijker te bereiken doelgroepen bereikt zonder doelgroepenbeleid?*

Door de communicatie te richten op het probleem waar iemand tegenaan loopt, niet op andere kenmerken, communiceer je niet met een doelgroep maar met een groep mensen in (tijdelijk) dezelfde situatie. Uiteraard zullen er mensen zijn die tegelijkertijd hetzelfde probleem ervaren.

11. *In de nota wordt de nadruk gelegd op voorkomen is beter dan genezen, maar maatwerk is ook nodig. Waarom wordt maatwerk niet in het stuk genoemd?*

Maatwerk blijft ook nodig.

12. *In het hoofdstuk 'Vrijwillige inzet stimuleren' ligt de nadruk op het verhogen van het percentage vrijwilliger. Als er zoveel gevraagd wordt van vrijwilligers, hoort daar ook een effectieve en vakkundige begeleiding bij. Ook zijn er grenzen aan zaken waarmee je vrijwilligers kunt belasten. Waarom wordt dit niet genoemd bij de doelstellingen?*

Onder de kop hoe staat onder andere genoemd 'het aantrekkelijk maken van vrijwilligerswerk' en 'samenwerken in het vinden en binden van vrijwilligerswerk en vrijwilligers'. Een goede begeleiding en vormt daar zeker een onderdeel van en wordt verder uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma.

13. *In de inleiding staat dat wij laag scoren wat betreft de mantelzorgers, in welk opzicht? Qua hoeveelheid zitten we op hetzelfde percentage als landelijk en Zuid Holland West. Gaat het dan om het percentage overbelaste mantelzorgers? Hoe wil de wethouder de druk op de mantelzorgers gaan verminderen? Dit staat niet bij 'Hoe gaat de gemeente Rijswijk het doel realiseren?'.*

Rijswijk heeft inderdaad een vergelijkbaar aantal mantelzorgers als landelijk. Het percentage overbelaste mantelzorgers baart zorgen. Expliciet aandacht hebben voor de mantelzorger (naast aandacht voor ontvanger van mantelzorg) helpt. Dit is al onderdeel van het beleid in Rijswijk en dat willen we doorzetten. In de uitvoeringsagenda krijgt het hoe verder vorm.

14. *Het belang van sport en cultuur wordt wel genoemd, maar ons is niet duidelijk hoe dit vorm gaat krijgen. Graag meer informatie hierover.*

Dat klopt. De hoe vraag wordt verder uitgewerkt in de Uitvoeringsagenda.

15. *Op pagina 8 heeft u het over 'beleidsmatige uitgangspunten binnen het sociaal domein' over welke uitgangspunten hebben we het dan?*

Hiermee wordt bedoeld dat de Brede Welzijnsnota geen op zichzelf staande nota is, maar integraal onderdeel vormt van het sociale beleid zoals dat in Rijswijk wordt vormgegeven.

16. *Over de financiën is weinig bekend. Hoe gaan de budgetten verdeeld worden? Deze informatie is relevant om voor de uitvoeringsagenda concreet te hebben.*

Aan de verdeling van het budget wordt nader invulling gegeven in de uitvoeringsagenda.